

GRONINGER

ALGEMEEN

VOOR

STAD GRONINGEN

COURANT

DAGBLAD

DE

EN OMMELANDEN.

Door Z. Exc. den Heer STAATSRaad, GOUVERNEUR van de Provincie Groningen, zijn, d.d. 21 dezer, gearresteerd en ter invordering verzonden de suppletoriale Kohieren van het Patentregt, over het derde kwartaal 1839, van de Gemeenten of Kantoren Groningen, Haren, Noorderdyk, Hoogerzand, Sappemeer, Hoogkerk, Aduard, Ezinge, Oldehoeve, Grijskerk, Zuidhorn, Oldekerk, Grootegast, Marum, de Leek, Adorp, Winsum, Leens, Ulrum, Kloosterburen, Eentrum, Baslo, Warffum, Usquert, Uithuizen, Uithuizermeeden, Kantens, Middelstum, Bedum, Ten Boer, Steadum, Loppersum, Zand, Bierum, Appingedam, Delfzijl, Slochteren, Wildervank, Veendam, Meeden, Muntendam, Zuidbroek, Noordbroek, Termunten, Nieuwolda, Finsterwolda, Midwolda, Scheemda, Winschoten, Beerta, Nieuwe Schans, Bellingewolde, Plagtwedde, Wedde, Onstwedde, Oude Pekela en Nieuw Pekela.

KENNISGEVING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad Groningen, geleet hebben, dat op het Wapen van 18 en 22 van Zijner Majesteits besluit van den 28 April 1827 (Staatsblad no. 17), brengen bij deze ter kennis van de navolgende Personen, te weten:

a. Degenen, welke in het vorige jaar om Ligchaamsgebreken, Broederdienst of andere redenen voorwaardelijk van de Schutterlijke dienst zijn vrijgesteld;

b. Degenen, welke uit andere plaatsen zich hier met der woon hebben nedergezet, waaronder ook zijn begrepen Militairen, die derzelver paspoort verkregen en zich alhier gevestigd hebben, en zulks voor zoo verre zij zich in dit jaar ter inschrijving voor de Schutterij hebben aangegeven, en vermaenen mogten redenen tot vrijstelling of uitsluiting te hebben;

c. De niet in deze stad gevestigd hebbende Vreemdelingen, mede voor zoo verre zij zich in dit jaar ter inschrijving voor de Schutterij hebben aangegeven, en vermaenen mogten redenen tot vrijstelling of uitsluiting te hebben;

Dat gemelde Commissie tot het onderzoek van — en de beslissing omtrent de redenen van vrijstelling of uitsluiting van de Schutterlijke dienst, voor bovengenoemde personen zitting zal houden in de Zaal van den Militieraad, in het Raadhuis, op Zaterdag, den 1 Junij aanstaande, des voormiddags van half 10 tot half 12.

Wordende bovengenoemde personen, die vermaenen mogten redenen tot vrijstelling te hebben; ten ernstigste aangehaand, om, op tijd en plaats voornoemd, voor gemelde Commissie te verschijnen; moettende diegenen, welke niet voor de Commissie verschijnen; gehouden worden; geene redenen tot vrijstelling te hebben, en bij de Schutterij worden ingelijfd.

En opdat deze kome ter kennis van de belanghebbenden, zal dezelve in de Groninger Courant worden geplaatst.

Gedaan in het Raadhuis te Groningen, den 27 Mei 1839.

Burgemeester en Wethouders:

Bij indispositie van den Burgemeester,

De Wethouder: H. W. VAN GIFFEN.

De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: R. LOHMAN.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad Groningen gedanken bij Inschrijving, onder nadere goedkeuring, aan te besteden:

HET MAKEN EN LEVENEN van eenige NIEUWE REVERBERES, gewone KLEINE LANTAARNEN en het DRIEJARIG ONDERHOUD van de REVERBERES- en LANTAARNEN, welke thans in de Stads Straaten, aanvangende met den dag van approbatie en eindigende den 31 Mei 1842.

Waarvan de Voorwaarden op de Stads Secretarij alhier van heden af ter lezing liggen. — de Briefjes van Inschrijving vóór of uiterlijk op Woensdag, den 5 Junij, aldaar moeten bezorgd worden, en nadere inlichting daarvan te bekomen is bij den Stads Bouwmeester D. H. BOS en bij den Directeur der Verlichting A. COST.

GRONINGEN den 30 Mei 1839.

Burgemeester en Wethouders:

Bij indispositie van den Burgemeester,

De Wethouder: H. W. VAN GIFFEN.

De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: J. H. M. HORA-SICCAMA.

PATENTEN.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad Groningen brengen ter kennis van de Gemeenten, dat het suppletoriale kohier van het Patentregt, over het derde kwartaal 1839, door den Heer Staatsraad, Gouverneur dezer Provincie, bij besluit van den 21 Mei 1839, no. 124, is executoir verklaard en vervolgens ter invordering gezonden aan den Ontvanger der Directie Belastingen.

GRONINGEN den 30 Mei 1839.

Burgemeester en Wethouders:

Bij indispositie van den Burgemeester,

De Wethouder: H. W. VAN GIFFEN.

De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: J. H. M. HORA-SICCAMA.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad Groningen brengen, ten gevolge eener bij H. E. A. ingekomene aanschrijving van den Heer Staatsraad, Gouverneur dezer Provincie, ter kennis van het Publiek, dat van heden af tot den 22 Junij aanstaande ter Stads Secretarij ter TEEKENING voorligt eene LIJST van INTEKENING op eene UITGEBREIDE KAART van de ZUIDERZEE met derzelver boorden langs de Provinciën Friesland, Overijssel, Gelderland, Utrecht en Noord-Holland, vervaardigd door den Heer D. J. THOMKINS, Oud-Hoofdingenieur van den Waterstaat, en uitgegeven wordende bij den Boekhandelaar J. J. TIJL, te Zwolle.

Gedaan in het Raadhuis te Groningen, den 30 Mei 1839.

Burgemeester en Wethouders:

Bij indispositie van den Burgemeester,

De Wethouder: H. W. VAN GIFFEN.

De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: J. H. M. HORA-SICCAMA.

BURGERLIJKE STAND.

Ter kennis van de belanghebbenden wordt gebragt, dat in het toekomstige de AANGAVEN voor de AFKONDIGINGEN voor de HUWELIJKEN zullen moeten geschieden des DINGSDAGS voormiddags van 10 tot 12 uren, des VRIJDAGS voormiddags van 10 tot 12 en des namiddags van 3 tot 5 uren, en dat verder alles, wat tot de HUWELIJKSZAKEN betrekking heeft, op die tijden uitsluitend zal behandeld worden.

Voorts dat de AANVRAGEN voor de CERTIFICATEN van de NATIONALE MILITIE, letter LL, welke in die week verlangd worden, uiterlijk des DINGSDAGS voormiddags ter Stads Secretarij moeten geschieden.

EGYPTE.

ALEXANDRIE den 7 Mei.

Ik haast mij u de hoogst gewichtige tijding te berichten, dat de vijandelijkheden tusschen de Porte en Egypte reeds in Syrië eenen aanvang hebben genomen. Te El Bir aan den Euphraat zijn 50,000 Turken binnengerukt en hebben de grenzen van Syrië overschreden. De pacha heeft Kairo verlaten en wordt elk oogenblik te Alexandrië verwacht. (Augsb. Zeitung.)

TRIEST den 18 Mei.

Zoo even, 9 uren des morgens, is de stoomboot van het Oostenrijksche Lloyd Maatschappij, kapt. Marassi, in weerwil van haar oponthoud bij Korfu en te Ancona, in 5 dagen en 10 uren tijds uit Athene (misschien Syrië) hier aangekomen. Met de gelegenheid zijn gewichtige dépêches ontvangen, die terstond naar Weenen werden gezonden. De oorlog tusschen Mohamed-Ali en de Porte is geopend, en 50,000 Turken zijn bij El Bir, niet ver van Aleppo, op den Euphraat getrokken. (Augsb. Zeitung.)

DUITSCHLAND EN AANGRENZENDE RIJKEN.

WEENEN den 18 Mei

De rusteloos voortschrijdende industrie onder de menschen heeft hier iemand op

den inval gebragt, worsten te fabriceren, die, in plaats van den van oudsher gewonen inhoud, met honden- en kattenvleesch gevuld waren. Langen tijd heeft hij daarmede handel gedreven en een sterk debiet gehad, vermits niemand aan die worsten iets ongewoons konde proeven. Maar de verrader slaapt niet. Het bedrog werd ontdekt, den fabrikant deze bestaansbron gestopt, en hij zelf nog bovendien gestraft, omdat hij, hoe zeer dan op eene geheel onschadelijke wijze, de menschen bedrogen, en daarvoor honden en katten te eamen gestolen had. Het worstenverfier is sedert eenigermate verminderd, daar nog ieder beducht is, de vervalschte te zullen bekomen. Menigeen, die vroeger het verdwijnen zijner lievelingsdiereu betreunde, en zich nu hetzelfde verklaren kan, troost zich met de gedachte, van toek nog van hen eenen nasmaak gehad te hebben.

Van den 21sten. Nadat de gisteren hier ontvangene nieuwsberigten uit Konstantinopel van den 8 dezer genoegzaam niets van belang meldden en opzigtelijk liet behoud van den vredesgeschiedenis nieuws twijfeling te kennen gaven, heeft de heden uit Triest ontvangene tijding, dat de armee van den Grooten heer, ten getale van 50,000 man, in Syrië was gedrongen, des te grootere verrassing te weeg gebragt. Dit bericht grondt zich op vrij veel geloof verdienende berichten, welke door de laatst aangekomene stoomboot uit Alexandrië van den 7 dezer zijn aangebragt. In laatstgenoemde stad had men door eenige snel elkander opgevolgde koeriers vernomen, dat de Turksche armee, na eene beweging oostwaarts in de richting van Orfa te hebben gemaakt, plotseling niet ver van Bir de Euphraat was overgetrokken en in Syrië gerukt. Vijandelijkheden waren intusschen nog niet voorgevallen, en de oorlog werd dan ook daarom niet als voltrekt onovermijdelijk beschouwd. De Porte schijnt eenigzins eene verkenning te beoogen, om de gezindheid der bevolking van Syrië te peilen, weshalve het mogelijk is, dat Hafiz-pacha, zoodra de uitkomst niet aan zijne verwachting beantwoordt, op zijne stappen wederkeert en de Porte het gehele voorval als een misverstand doet voorkomen.

— Onderscheidene Duitsche gouvernementen hebben, naar men verzekert, alreeds aan Pruisen dergeliker geneigtheid doen kennen, om zich met dat land te vereenigen nopens gezamenlijk te nemen krachtige maatregelen van tegenstand voor het geval, dat uit Rome inderdaad het voornemen wierd ten uitvoer gebragt, om bij de jongste onverklaarbare leerstellingen, betrekkelijk de positie van den Pauselijken stoel tegenover de wereldlijke magt, te volharden en daaraan zelfs gevolg te geven.

— Volgens den Oostenrijkschen Beobachter, heeft de tijding van vijandelijkheden tusschen den Sultan en Mohamed-Ali niets te beduiden en heeft de Sultan alleen de positie van dezen laatste gerecognosceerd. Bij het verschijnen der Egyptische troepen zou de Turksche armee dan ook dadelijk weder over den Euphraat terug getrokken zijn. Op deze geruststellende woorden zijn de fondsen den 22 dezer te Weenen wederom gerezen.

BERLIN den 22 Mei.

(Part. Corresp.) Droevig hielden de bijzondere berigten, welke men alhier betreffende de overstroming in Pruisen ontvangt. Door niet eerst eenen hulpdam naar de landzijde te leggen, maar onmiddellijk de dijkbreuk te willen stoppen, is het water zoo lang op de overstroomde plaatsen blijven staan, dat de nood der ongelukkige bewoners van dezelve ten top is gestegen. Niet alleen is al het winterzaad, maar ook het zomerzaad verloren gegaan. Men moet dus van alle kanten de krachtigste ondersteuning zoeken. Wel is waar, zijn aan milde giften reeds 10,000 th. ontvangen, en heeft Z. M. de Koning 20,000 th. ten geschenke gegeven, doch, daar het verlies op een miljoen geschat wordt, zijn deze giften slechts gering.

De commissie voor de noodlijdenden heeft dus eenen agent, den ambtsraad Krüger, afgezonden, welke zich thans alhier bevindt, en niets verzuimt, om de deelneming der regering en inwoners op te wekken. Volgens officiële berigten, is het verlies in het distrikt Marienburg (Siegenhoff en Elbing niet medegerekend) als volgt: Veertig dorpen en gehuchten zijn overstroomd, welke te zamen eene oppervlakte van 60 morgen lands, elk morgen van 180 vierk. roeden, beslaan. Van dezen waren den 7 Mei gedeeltelijk 10 voeten onder het water bedolven. Ongeveer 60 hoven zijn door verzanding en wegspoeling geheel verloren en de schatte daarvan wordt op meer dan 180,000 th. berekend; 143 gebouwen zijn geheel of gedeeltelijk verwoest, een aantal bruggen is weggespoeld, sluisen zijn vernield, kanalen verstopt, het welk men op eene schade van 18 à 20,000 th. schat; hoofdzakelijk echter is het verlies aan zomerzaad ten bedrage van 196,050 th., wietergraan voor 266,880 th. en aan weiland voor 84,780 th. De schilderijen, welke de berigten van den toestand der inwoners geven, zijn allerverschrikkelijkst.

De ambtsraad Krüger begheeft zich van hier naar Hamburg, en van daar naar Londen, waarwaarts zoo veel graan uit Pruisen wordt vervoerd, ten einde het mededooen en de hulp van menschevrienden in te roepen.

Van den 23sten. Op den tweeden Pinksterdag brak er een zoo sterk onweder boven onze stad uit, dat de oudste inboorlingen zich een dergelijk natuurverschijnsel niet herinneren. Binnen weinige minuten overstroome eene verschrikkelijke stortregen de straten en pleinen. Daarna viel er eene zware hagelbui, van donderslagen vergezeld. Al de kelders zijn ondergelopen, en het water stroomde zelfs in de huizen. Twee kinderen, in éene wieg liggende, zijn verdronken. De tuinau leveren een treurig tafereel op; alles in dezelve is bijna vernield. De omstreken der stad hebben weinig geleden; zelfs zijn er naburige dorpen, alwaar te dier tijd geen druppel regen is gevallen.

FRANKFORT den 24 Mei.

Te Berlijn wint het gerucht hoe langer hoe meer veld, dat de Russische Grootvorst troonopvolger zich de prinses Maria, eenige dochter van den Groothertog van Hessen-Darmstadt en geboren den 8 Augustus 1824, tot gemalin zoude gekozen hebben.

Men maakte in genoemde residentie toebereidselen tot de ontvangst van den hertog Maximiliaan van Leuchtenberg, die München den 22 dezer verlaten heeft, om zich naar Petersburg te begeven, ten einde zijn huwelijk met de grootvorstin Maria te voltrekken.

— Den 19 dezer en volgende dagen is te Leipzig het derde eeuwfeest van de invoering der reformatie aldaar ongemeen plegtig en luisterrijk gevierd.

— Uit Alexandrië wordt gemeld, dat de Engelsche overste Campbell te vergeefs bij den pacha heeft aangedrongen, om zesduizend man troepen zijner natie den doortocht over Egyptisch grondgebied toe te staan.

Van den 26sten. Z. M. de Keizer van Rusland heeft de statuten eener maatschappij bekrachtigd, te Petersburg, tot bevordering der scheepvaart op de Zwarte Zee en van den handel met het Oosten, opgericht. De oprichters dezer maatschappij zijn de Nederlanders en Fransen: van Aken, graaf de Pradel, L. van Gobbelschroy, Defrene, Berrger de zoon en E. Barbier. Het hoofddoel is de uitvoer van Russische producten, inzonderheid uit de zuidelijke provinciën van het Keizerrijk.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN den 25 Mei.

De Grootvorst van Rusland en de Prins der Nederlanden hebben een bezoek te Oxford afgelegd, en zijn aldaar mede uitstekend onthaald. De vice-kanselier heeft hun in het latijn toegesproken, en het doctoraat in de regten aangeboden. Hoogstd. hebben daarna de merkwaardigheden der beroemde hoogeschool bezigtigd. De Grootvorst heeft ook hier in eene korte toespraak betuigd, dat hij zich gestreeld gevoelde door het onthaal, hetwelk hij in Engeland had gevonden, en gezegd, dat, daar de beoefening der wetten van verschillende natien een groot deel zijner studien uitmaakte, hij moest zeggen, dat de wetten van Engeland, welke dat gelukkige-land tot den hoogsten staat van beschaving en bloei hebben opgevoerd, altijd zijne hoogste achting en bewondering hebben opgewekt.

Men verneemt, dat Z. K. H. Prins Hendrik, die eerst slechts eene week hier te lande zoude vertoeven, toestemming heeft erlangd, om gedurende al den tijd, dien de Grootvorst hier mogt doorbrengen, hier te verblijven.

Gisteren avond heeft H. M. een groot bal gegeven, bij welke gelegenheid Hoogstdezelve den eersten dans weder met den Russischen Grootvorst, den tweeden met den

Prins der Nederlanden heeft gedaan. Eene der zalen prijkte, onder anderen, met keurige schilderijen uit de Nederlandsche, Fransche en Italiaansche scholen.

Onder de talrijke edelmoedige giften, door den Grootvorst hier te Lande uitgereikt, verdient vooral opmerking, dat Z. K. H. reeds kort na zijne aankomst lag gegeven heeft, om aan meer dan zeshonderd uitgewekene Polen, welke niet uit het fonds ten behoeve hunner hier aanwezige landgenooten trekken, en die zich met verzocht-schrijven tot den Prins gewend hadden, wekelijks, zoo lang zijn verblijf in Engeland duren zal, twaalf schellingen per hoofd uit te betalen.

Laatsteleden Donderdag ontmoetten een paar oude kennissen, een man en eene oude vrouw, elkander hier te Londen, in een hierhuis in George-street. Na eenig praten over den vorigen tijd, zeide de man: »Jannetje! in onze jonge dagen hebben wij elkander alreeds gekend, geen van beiden waren wij kale jakhalzen, wat zoudt gij er van zeggen, zoo wij de prulletjes nu eens bij elkander bragten?» Wel, David! »zeide Jannetje, »ik zeg niet neen en dat gaat.» — »Dan zal ik getuige bij de huwelijks-plechtigheid zijn, »zeide een derde, met name Daun. De toekomstige bruidegom was 95, het zich verlovend bruidje was 91, en de zich tot getuige aanbiedende was 90 jaren. Het is te hopen, dat het op de bruiloft niet al te wild zal toegaan.

Eene spotprent, dezer dagen uitgekomen, stelt (in navolging van een tooneel in een nastukje, getiteld: *the Invincibles*, onlangs in eenen der schouwburgen alhier gespeeld) al de dames van het Hof gewapend voor, jagende, met geveldes geweren, sir Robert Peel en den hertog van Wellington uit het paleis. Sir Robert vlugt met groote en overhaaste stappen, en de hertog, als een oud korporaal met een houten been, dekt den aftogt. De jonge Koningin is aan het hoofd der Amazonen, en kommandeert: voorwaarts, voorwaarts!

Men leest in den *Morning Herald* eenen aanmatigenden brief van gekommitteerden van de uitgewekene Polen in Londen, waarin zij in vinnige bewoordingen ontkennen, wat in de dagbladen verhaald is, dat zij bij den Grootvorst om onderstand aangehouden zouden hebben, en dat 600 hunner een wekelijksch pensioen van Z. K. H. zouden genieten. De commissie zegt, onder anderen, dat 5 of 6 onwaardigen onder hen zich werkelijk tot den Grootvorst gewend hebben, doch dat de overigen, in het geheel niet meer dan 600, tevreden met de ondersteuning, die zij van het Engelsche gouvernement en van bijzondere personen ontvangen, zich zouden schamen, indien één Engelschman gelooven konde, dat zij, die tot het laatste oogenblik voor hun ongelukkig vaderland gestreden hebben, laag genoeg konden zijn, om de handen uit te steken tot het ontvangen van aalmoezen van hem, die, ofschoon onschuldig, nogtans de zoon is van den man (!), die de oorzaak is van hunne rampen en van die van hun vaderland. (?) Deze brief is geteekend: J. Doernicki, generaal, president van de commissie, F. Kirkor en S. Kosmian.

Men vindt in hetzelfde dagblad nog eenen anderen brief van den heer Dudley Coutts Stuart, vice-president van de *Literary Association of the friends of Poland*, welke maatschappij ook belast is met de uitdeeling van de jaarlijksche som, die het Parlement aan de uitgewekene Polen toestaat. In dezen brief wordt, hetgene de dagbladen verhaald hebben, inagelijks tegengesproken, en voorts nog gezegd, dat de zes Polen, die zich tot den Grootvorst gewend hebben, eenigen tijd te voren, wegens wangedrag, door de Association van de lijst der bedeelden geschrapt zijn.

Te Dublin heeft wederom eene bijeenkomst of vergadering der liberalen plaats gehad, onder de leiding van den heer George Evans, die, op het voorstel van den heer O'Connell, tot spreker of voorzitter verkozen was. Deze vergadering had voornamelijk ten doel, om tegen het immer in het ministerie terug keeren der Torsy te waken. De heer Evans heeft sir Robert Peel vergeleken bij den vlug bespraakten kiezentrekker, die den lijder met allerlei bijzooete woorden verzekert en belooft, hem geene pijn te zullen doen, en hem alzo tot het openen van den mond en het toelaten van zijne vingers daarin weet te overreden, maar die, zoodra de mond geopend en de vinger daarin gebragt is, het op een kraken en breken zet, dat het gegil des lijders zich door de gansche buurt laat hooren.

Wat nu Ierland betreft, zoo is het wel waar, dat men reeds bijna gewoon is hetzelfde in woeling te zien, maar het is ook tevens waar, dat de verregaande ellende van de lagere klasse aldaar onder dezelfde eene verbittering en wanhoop verwekken, die vroeg of laat tot de geweldigste uitbarsting dreigen te komen.

In Ierland vermelden de dagbladen jaarlijks op gezette tijden het beginnen, toenemen, woeden en weder afnemen van den hongersnood.

In Engeland blijft men die berigten evenwel altijd als overdreven beschouwen, mistegenstaande zoo vele onwraakbare getuigenissen het maar al te wezenlijke er van staven.

In 1727, derhalve nu meer dan honderd jaren geleden, schreef de primaat Boulter uit Ierland, waar hij de voornaamste agent van Engeland was, reeds aan het gouvernement:

»Sedert mijne komst in dit land (1725), heeft de hongersnood onder de armen bijna zonder verpoozing gewoed. De duurte der granen is verleden jaar zoo verregaande geweest, dat duizenden gezinnen hunne woningen hebben moeten verlaten, om elders een bestaan te gaan zoeken. Zij zijn bij honderden omgekomen.»

In 1817 verwekte het verregaand gebrek kwaadaardige koorts, door welke niet minder dan een millioen vijfmaal honderdduizend personen werden aangetast en waaronder vijftienzigduizend bezweken.

In 1826 is de berekening geweest, dat er twintigduizend ziektegevallen door het slechte voedsel veroorzaakt zijn geworden.

In 1832 vroeg men den bisschop Doyle naar den toestand der bevolking in het westen van het rijk. Zijn antwoord was: Die toestand is dezelfde als die altijd is geweest. Als naar gewoonte sterft men er van honger.

Bij het groot onderzoek, in 1835, van wege het Engelsch gouvernement, omtrent den maatschappijken toestand van Ierland ingesteld, werd de volgende vraag door de commissarissen aan hunne correspondenten in ieder distrikt gerigt:

»Draagt gij kennis van eenig, in de drie laatste jaren plaats gehad hebbend sterfgeval, waarvan verregaand gebrek de oorzaak zoude zijn geweest?»

En het hierop gevolgd onderzoek doet blijken van een aantal sterfgevallen, door niets anders, dan door gebrek aan voedsel veroorzaakt. Het verslag van dit onderzoek vult niet minder dan 10 boekdeelen in folio, waarvan sommige van 900 bladzijden, en waarvan elke bladzijde het verhaal van eenige rampzalige geschiedenis bevat.

Van den 26sten. Donderdag avond hebben te Stafford ernstige ongeregelde den plaats gegrepen en is eene uitgebreide fabriek, aan de heeren Atkinson toebehoorende, hoogstwaarschijnlijk ten gevolge van moedwillige brandstichting, geheel in de asch gelegd. Men heeft zich verpligt gezien, troepen te doen aanrukken, om den oproerigen hoop uiteen te drijven.

FRANKRIJK.

PARIJS den 24 Mei.

Onder verschillende geruchten, die heden verspreid werden, behoort ook, dat vier der ministers, welke tot het linker-centrum behooren, zich in den ministerraad voor het plan van den heer Thiers verklaard hadden, om de kusten van Spanje door Fransche oorlogsschepen te doen bewaken, ten einde daardoor de Carlisten afbreuk te doen, en dat de Koning en de doctrinaire ministers zich daartegen verklaard zouden hebben, ten gevolge waarvan men eene spoedige ontbinding van het nieuwe kabinet te gemoet zag.

Op nieuw zijn acht verdachte personen, in kielien gekleed, van de straat opgeligt en in verzekerde bewaring gesteld.

Van den 26sten. In de bijeenkomst van de Kamer der Gedeputeerden van gisteren heeft de minister van marine een ontwerp van wet ingediend, waarbij een krediet van tien millioenen verleend wordt voor buitengewone toerusting in de Middellandsche-zee. De minister heeft verkondigd, dat deze aanvraag het gevolg is van de berigten uit het Oosten, welke aanduiden, dat de vijandelijkheden tusschen de Porte en den pacha van Egypte, aan de grenzen van Syrië, zijn uitgebroken. Hij merkte voorts aan, dat Frankrijk in staat moest wezen, om, bij zoodanige gebeurtenis, een' wezenlijken invloed uit te oefenen, en zich met deszelfs geallieerden te verstaan omtrent middelen tot herstel des vredes, indien deze mogt verbroken zijn, of ter voorziening in de verwikkelingen, die het voortduren van den oorlog konde veroorzaken.

In den *Moniteur* leest men de volgende telegrafische dépêche:

PERPIGNAN, den 24 Mei, des avonds.
Te Valencia hebben op den 18den onlusten plaats gehad; barricades werden opgeworpen; de nationale gardes hebben tegen de linietroepen gevochten. Het doel van dit oproer was, de Cortès te zien ontbinden en de koningrijken Arragon, Valencia en Murcia onafhankelijk te doen verklaren.

Op den 20sten was de rust hersteld; 7000 man infanterie en 500 man kavallerie van het legerkorps des generaal Arnaud zijn binnen Liria gerukt. Den 19den bevond Cabrera zich in den omtrek van Chelva.

Van den 27sten. Te Constantine zoude eene zamenzwering tegen het leven der Franschen in die stad ontdekt wezen, in welke onderscheidene Sheiks be-

rokken moeten zijn. Drie Arabieren, die brieven aan Achmet-bey moesten overbrengen, zijn in verzekerde bewaring gesteld, en deze zoude zoodra bij het bevestig daarvan had bekomen, met zijne familie naar het gebergte gevlugt wezen.

Gisteren heeft men alhier per telegraaf de tijding ontvangen, dat *Espartero* zich den 22sten van Orduna heeft meester gemaakt, en dat de Carlisten Balmaeda en Arciniega verlaten hebben. Orduna ligt op de grenzen van Biskaye en Alava, en op den grooten weg van Bilbao naar Vittoria, zoodat eene der gewichtigste linien der Carlisten door den val dier plaats zoude zijn afgesneden.

BELGIE.

BRUSSEL den 26 Mei.

(Part. corresp.) Gelijk ik u in mijnen voorgaanden heb berigt, heeft de heer Jules Barthels gisteren de verdediging geopend van den beschuldigde Barthels, zijnen broeder; daarbij heeft hij de politieke kwestie uit al hare oogpunten beschouwd, beweerde, dat het regt van insurrectie gewettigd is door art. 63 der constitutie.

De heer Wautet, een advokaat uit Namen, heeft de verdediging van den zelfden beschuldigde voortgezet, met de zaak regtskundig te behandelen.

Daarop heeft de heer Jottrand, gewezen lid van het Congres en voormalig hoofdredacteur van den *Courrier Belge*, de verdediging van Kats aanvaard, en in eene zeer hevige redevoering zich aanhoudend beijverd, om de bedoelingen der volkspredikers te regtvaardigen, door beentelings aan te vallen de eigendommen, godsdienst, aristokratie en al wat de maatschappij daartelt.

De afdeeling zware kavallerie, wier hoofdkwartier te Mechelen was gevestigd, is ontbonden geworden en de verschillende regementen zijn reeds naar dierzelfe vorige garnizoensplaatsen op weg.

Het aftrekken van het Fransche observatie-leger op de grenzen is den 24 dezer begonnen.

De baron de Stassart is in den nacht van den 21 op den 22sten, ter gelegenheid van eenen brand in de verwerij van de heeren Heineburg en Durieux, in eene sloot gevallen, en heeft zich het been zoo zeer bezeerd, dat hij de zittingen van den Senaat in de drie laatste dagen niet heeft kunnen bijwonen.

Het te Parijs in omloop zijnde gerucht van het uitbarsten der vijandelijkheden in het Oosten heeft ook op de beurs alhier eene nadeelige uitwerking gehad.

Van den 28sten. Het proces van Barthels en Kats heeft gisteren aanleiding gegeven tot eene hevige discussie tusschen de verdedigers en den ambtenaar van het openbaar ministerie, welke deze gelegenheid heeft te baat genomen, om woorden van afkeuring te laten hooren tegen de redevoering, welke de heer Dumortier bij het banket der Gentsche studenten, betreffende de ongelukkige Hugonet en Remicourt, die te Gent met den dood gestraft werden, heeft uitgesproken.

Heden morgen werd de audientie te 10 uren hervat voor de repliek der advocaten en te 1 uur heeft de president van Laeken de debatten geresumeerd en achtereenvolgens aan de jury de vragen gesteld, die ten getale van 123 zijn. De jury heeft zich eerst te 2 uren verwijderd, om te beraadslagen; vermoedelijk zal dus het arrest eerst dezen avond bekend zijn.

Des namiddags te 5 uren. (Part. corresp.) De jury heeft op al de haar voorgestelde vragen ontkennend geantwoord; zoodat Barthels en Kats van de tegen hen ingebragte beschuldiging zijn vrijgesproken. Deze onverwachte beslissing heeft alhier eenen levendigen indruk te weeg gebragt.

NEDERLANDEN.

's GRAVENHAGE den 26 Mei.

Uit hoofde van de menigvuldige overtredingen, waaraan de veehouders zich schuldig maken, ten opzichte van de bestaande wetten en verordeningen tot stuiting van de langzakte onder het rundvee, heeft de Regering op nieuw maatregelen genomen: tot handhaving van die wetten en verordeningen. Van de tegemoetkomingen uit het fonds van den landbouw zullen worden uitgesloten die gemeenten, alwaar de plaatselijke besturen in gebreke blijven van mede te werken tot de maatregelen van voorzorg der Regering tot stuiting der genoemde ziekte, alsmede de zoodanige ingezetenen, welke zich daaraan onttrekken of dezelve belemmeren. Voorts zijn de regterlijke ambtenaren aangeschreven, om de overtredingen der bepalingen van het wetboek van strafregt, betrekkelijk het niet aangeven en afzonderen van ziek of besmet vee, met de meeste gestrengheid in regten te vervolgen. De stedelijke en plaatselijke besturen zijn mede ernstig gelast, om aan de op dit stuk bestaande voorschriften gestreng de hand te houden en door hunne ondergeschikte politie-beambten te doen houden.

Van den 27sten. Bij Koninklijk besluit is bepaald, dat uit 's Rijks kas eene vergoeding van vier centen zal worden toegerekend, voor het gebruik van elk leed of lak (het touw daaronder begrepen), aan de ambtenaren, welke belast zijn met het verzorgen van goederen, die op de conditie der Mainzer conventie worden doorgevoerd.

Sedert eenige dagen merkt men op, dat de raad van ministers zeer drukke bijeenkomsten houdt. Men brengt dit in verband met het naderende tijdstip van de ratificatie der twee verdragen, die het pleet tusschen Nederland en België beëindigen moeten.

Ten gevolge eener geopperde vraag, welke voortdurend toepasselijk is het 38ste artikel van het Keizerlijk dekreet van den 14 Junij 1813, waarbij aan deurwaarders is verboden, middellijk of onmiddellijk koopers te worden van roerende goederen, met welker verkoop zij belast zijn, dan wel of het moet worden aangemerkt, als te zijn vervallen door de bepalingen van art. 1503 van het Burgerlijk Wetboek, heeft de procureur-generaal bij het provinciaal gerechtshof in Holland als zijn gevoelen aan het departement van justitie te kennen gegeven, dat het gemeld artikel nog steeds als geldende kan worden beschouwd, terwijl intusschen de materie zelf eene nadere overweging zal verdienen, wanneer de bevoegdheid der deurwaarders tot het houden der verkooppingen van roerende goederen aan eene nadere beraadslaging zal worden onderworpen; met welk gevoelen zich de minister van justitie heeft vereenigd.

Van den 28sten. Z. M. heeft bepaald, dat de verordeningen, vervat in Hoogdeszelfs besluit van den 28 Julij 1837, omtrent de inhouding van wedde ten behoeve van het algemeen burgerlijk pensioenfonds, ook zullen worden toegepast op de geëmployeerden van den vierden rang bij de provinciale gouvernementen, den 1 April 1836 op behoorlijke aanstellingen in functie geweest zijnde, en welke nadat tijdstip tot vaste ambtenaren zijn of alsnog zullen worden benoemd.

De benoeming der commissie van heber en toezigt over de droogmaking van het Haarlemmermeer is voerafgegaan door een Koninklijk besluit, wegens de bedijking en droogmaking, waarin Z. M. zich zoodanige wijzigingen in het aangenomen ontwerp voorbehoudt, als daaromtrent nader door Hoogstdezelve zullen worden vastgesteld; terwijl reeds aanvankelijk bepaald was, dat ook het Spieringmeer in de bedijking en droogmaking zal worden begrepen, en dat te Sparendam dadelijk het vereischte stoomgemaal zal worden gesticht.

Tegen het laatst dezer maand zal de Grootvorst van Rusland, alsmede Prins Hendrik Engeland verlaten en per stoomboot naar deze residentie terug keeren.

In den afgelopen nacht zijn in de Nederl. Israelietische synagoge alhier eenige daarin aanwezige koperen bussen gewelddadig opengebroken door personen, die zich, naar men vermoedt, in die kerk hebben laten insluiten, aangezien er geene niterlijke teekenen van braak of geweld ontdekt zijn.

AMSTERDAM den 28 Mei.

Wij vernemen, dat Z. M. concessie heeft verleend tot het daarstellen eener stoomvaart tusschen Warmerveer en Amsterdam, waarvan wij bereids melding hebben gemaakt.

Nog vernemen wij, dat men ijverige pogingen in het werk stelt tot het doen graven van eenen zijtak van het kanaal naar Warmerveer, waardoor alzoo de rivier de Zaan met het Noord-Hollandsche kanaal in onmiddellijk verband gebragt en aan het vertier van handel in de aan gemelde rivier grenzende dorpen eene aanmerkelijke uitbreiding gegeven zoude worden.

Van den 29sten. Al hetgene de Fransche en Belgische dagbladen wegens weigeren van Oostenrijk en Rusland, tot het ratificeren van het traktaat van den 19 April, gemeld hebben, is een bloot verzinsel, waartoe niet de allerminste grond bestaat.

GRONINGEN den 30 Mei.

Op eergisteren zijn alhier binnengemarscheerd 93 miliciens van het 1ste bataljon, op gisteren 92 van het 2de bataljon en 149 van het flanker-bataljon en op heden 85 van het 4de bataljon der 8ste afdeeling infanterie van de ligtingen van 1832 en 1833; te zamen 419 man. Na hunne wapens ingeleverd te hebben, zijn zij met onbepaald verlof naar hunne haardsteden terug gezonden.

ZWOLLE, den 26 Mei. Na in den voormiddag van heden door den wel eerw. zeer gel. heer van Sonden plegtig te zijn bevestigd, die tot tekst had gekozen 2 Kor. 4: vs. 1c, deed onze nieuwe leeraar, de wel eerw. zeer gel. heer From, in de avond-godsdienst, onder eene talrijke schare van toehoorders, zijne intrede bij de Hervormde Gemeente alhier, tot tekst nemende 2 Kor. 5: vs. 14 en 15.

HOOGVEKEN, den 24 Mei. Uit het te voren gemelde twaalfstal is op heden gemaakt het navolgend zestal predikanten: DD. Verloren, Endis, de Ronde Brasser, Ten Brink, Hugenhoits en van den Broek, predikanten te Dalfsen, Helmond, Oudlande, Reporga e. a., Nieuwenhuis en Zwartsluis.

Mengelwerk.

DE WOLMARKT.

Met veel genoegen las Steller dezen in verscheidene dagbladen bij herhaling de aankondiging van de oprigting eener *Wolmarkt* te dezer stede, — zoo ook het stuk aangaande die Markt, voorkomende in het Mengelwerk van het laatste Nummer der Gron. en Prov. Gron. Couranten. — Volkomen beaamde hetgene daarin gezegd wordt, vermeenens wij buitendien nog met nadruk te mogen wijzen op de algemeene erkende nuttigheid van elke publieke markt. Zij toch levert niet alleen gemak en gerijf op, zoowel voor koper als verkooper, zoowel voor producent als voor tweede of derde-hands bezitter van eenig handelsvoorwerp, maar biedt ook aan allen wezenlijke en veeltijds niet geringe voordeelen aan, die men juist door haar voor de wederzijdsche partijen op de eigenaardigste wijze ziet vereenigen. Waartoe zouden ook anders alom met zulke verbazende kosten publieke beurzen zijn gesticht en nog worden daargesteld? Waartoe de openbare week- en jaarmarkten, enz.? Van waar ook anders de loffelijke ijver van zoo vele Plaatselijke Besturen — vooral in onze Provincie — waarmede men als om strijd zich heeft toegelegd en nog blijft toeleggen op de verkrijging van zoodanige markten en op de bevordering van derzelver bloei?

Waarlijk, ook de Regering van Groningen heeft door de oprigting eener *Wolmarkt* zeer velen aan zich verplicht. Moge dan ook hare goede bedoeling in dezen op prijs gesteld en door een' ieder' zoo veel mogelijk ondersteund en bevorderd worden!

Wij achten het niet noodig nog meer hierbij te voegen, en onthouden ons daarvan ook uit vrees van te zullen vervallen in herhalingen van reeds over dit onderwerp aangevoerde punten in het aangehaalde stuk uit het vorige nummer, doch willen ten slotte nog vragen: Zoude het tot dusverre zoo goed als geheel uithijven der Inkoop-Kommissiën op de Groninger scheerwol, behalve aan de kritieke Staatkundige omstandigheden in Frankrijk als anders, ook niet reeds mogen worden toegeschreven aan het zoo doelmatig verspreide en openbaar gemaakte bericht nopens de oprigting der Groninger Wolmarkt?

Is dit het geval, dan make ieder houder zich de gelegenheid ten nutte, die binnen kort misschien tot eenen goeden verkoop zijner wol zich zal aanbieden. Hij bedenke, dat wellicht reeds de aandacht van verscheidene, zoowel binnen- als buitenlandse benoedigen op de Groninger Wolmarkt is gevestigd; doe er zij voordeel mede, en voorkome alzo tevens, dat zich de vermeedelijke gegadigden in hunne uitkomsten, om aan die Markt te kunnen worden gereven, niet vinden te leur gesteld.

GRONINGEN 30 Mei 1839.

DE GELUKKIGE VAL.

Op een' donkeren, natten herfstavond van het jaar 1812 zat er in de voorkamer van een klein huisje in de Rozenstraat, eene der onaanzienlijkste straten van Groningen, eene blinde weduwe met hare eenigste zeventienjarige dochter HELENA aan den kouden haard. Alles duidde daar behoefte en gebrek aan; de oude stoelen, van welke slechts een enkele met eene goede mat was voorzien, de kleurloze ouderwetsche tafel, en het gemis van bijna al het overige huisraad gaven duidelijk genoeg te kennen, dat hier de schamele armoede huisvestte.

Het flauwe, stervende licht eener oude lamp, waarvan de stralen door de duisternis werden opgevangen nog vóór zij de wanden van het kleine vertrek hadden bereikt, scheen op der beide vrouwen gelaat, en gaf aan de tranen, die tusschen hare oogharen blonken, een' glinsterenden zilverglans. Voor zoo ver dit het zwakke lamplicht liet bemerken, scheen het, dat de kleeding der moeder en dochter, hoe zeer dan niet nieuw meer, toch nog eenigzins naar den smaak en uiterst zindelijk was. Ook aan het geheele voorkomen en de houding der beide vrouwen konde men zien, dat zij eens gelukkiger dagen kenden, of althans, dat zij eene beschaving hadden verkregen, die men anders in zulke schamele verblijven nimmer aantreft.

De nu blinde, arme weduwe was in de lente haars levens een schoon lief meisje, door de natuur met de aanlokkelijkste bevaligheden, door het lot met rijkdom en overvloed bedeeld; zij was in den aanvang haars huwelijks eene der voornaamste vrouwen der stad. Ook het jeugdige meisje had het beter gehad, doch ook alleen in het prilte harer jeugd kende zij de dagen der weelde.

De ouders onzer ongelukkige weduwe, welker naam wij hier zullen verzwijgen, waren rijk en behoorden tot den fatsoenlijksten stand, terwijl hare kinderen eene volkomene hier naar geregelde opvoeding genoten.

Op de school, welke de oudste dochter (de weduwe, waarvan wij thans spreken) bezocht, kwam een jongeling, slechts weinig ouder dan zij, doch zoo arm aan aardse vermogens, als naar zijne jaren rijk in kennis en deugd. Zijn vader, die door de verkwisting der voorouders verarmd was geworden, wilde hem tot schoolmeester opleiden, en had hem hierom op eene der beste scholen gebragt, waar hij bereids als kweekeling werkzaam was. Het meisje voelde zich, nog in kinderlijke onschuld verkeerende, allengskens al meer en meer tot hem getrokken, en het beeld des schoonen, veelbelovenden jongelings was weldra met onuitwisbare trekken in haar jeugdig hartje gegrift. En ook hij koesterde onwetend de kiem der hevigste liefde voor haar; ook hij zag en sprak haar gaarne en was nergens liever, dan bij het lieve meisje.

Toen hare, in dien tijd langer dan thans durende, schooljaren geëindigd waren, hadden zij reeds afgesproken, elkander nu en dan op bepaalde plaatsen op te zoeken en te spreken. Niet lang duurden deze geheime bijeenkomsten, of de vonk der liefde was eene laaije vlam geworden. Geen dag ging er thans meer voorbij, zonder dat zij elkander zagen, spraken, omhelsden, met duizend eeden eeuwig durende trouw zwoeren en den Allerhoogsten tot getuige hunner vurige liefde aanriepen.

O zalige dagen, waarin de harten slechts tot elkander spreken, de onbegrensde liefde de toekomst en het verledene doet verdwijnen en alleen het hemelsche liefdegene met verrukking laat inszwellen! O zalige, onwaardebaar gelukkige dagen! waarom is nu niet zoo luttel — waarom vliegt gij zoo spoedig met den eeuwigden stroom der tijd voort?

De geheime samenkomsten konden niet lang verborgen blijven, en de vader van het meisje werd woedend, toen hij vernam, dat zijne dochter, die ter naauwernood den naam van meisje konde dragen, zich met een' armen ondermeester had ingelaten, die zoo verre beneden haren stand was. En toen het lieve kind hem alles in onschuld verhaalde, en hem niets verzweeg, toen sloot hij haar op en benam haar elke gelegenheid, om den beminde weder te zien.

De wreede man had een' dertigjarigen neef, die elders als geneesheer fungeerde, en door de fortuin niet was misdeeld, doch die achter het masker van valsche zedigheid en vriendelijkheid een arglistig en boos gemoed droeg. Om nu alle verdere aanraking met den ondermeester te verhoeden, wilde hij dezen neef aan zijne dochter uithuwelijken.

De schrik verplette het arme meisje, toen zij dit rampzalig besluit vernam. Zij huilt, zij kermat, zij smeekt, zij valt haren vader te voet; doch alles is vruchteloos. Als een lam ter slagbank geleid, zoo volgt zij den door haar gehaatten man naar het echthaar.

De herinnering aan den geliefden jongeling was geen enkel oogenblik uit hare ziel verbannen, maar de bittere tranen, die zij over hem stortte, werden aanvankelijk door de goedheid, het medelijden en de innemende voorkomendheid haars nieuwen echtgenoots gelenigd. Zeven jaren duurde dit voort, in welken tijd zij inmiddels moeder van een aanvallig meisje was geworden en haar lot allengskens meer geduldig begon te dragen. Toen overleed haar vader, en dit was het sein tot de gruwelijke verandering haars mans, die eensklaps de mom afwierp, waarmede hij zich uit vrees voor den overledene bedekte, zoodat hij thans in zijne ware helsche gedaante voor haar stond. De ongelukkige vrouw bemerkte zulks met niet minder ontzetting dan verbazing; de wonde, die haar hart zoo hevig had doen bloeden, werd op nieuw opengereten, en talloze tranen vloten er thans dagelijks weder over hare wangen. Haar man bejegende haar thans met smaad en verachting, en bekreunde zich voor het overige weinig om haar, daar hij zich aan de grootste ongebondenheid overgaf, en des avonds en des nachts in spel en drinkgelagen niet alleen zijn en haar vermogen, maar ook de erfenis haars vaders verkwistte; zijne buitensporigheden kenden eindelijk geene grenzen meer. Bijna alles, wat zij bezaten, had hij er schandelijk doorgebragt, toen hij, ten gevolge van zijn ongeregeld en doemwaardig leven, ten grave daalde, beladen met de diepste verachting en verfoeiing van alle welkenkende menschen.

Daar zat nu de ongelukkige vijfentwintigjarige weduwe met hare kleine dochter verarmd en zonder bestaan, verlaten van de geheele wereld, verlaten van hare bloedverwanten, zelfs van hare overige zusters, die allen naar elders waren gegaan, en zich aan haar niet meer stoorden. Wat zoude zij thans doen? De trage hulp en ondersteuning van vreemden in te roepen — neen! dat gedoogde haar gevoel van eigene waarde, haar eergevoel niet. — Zij verkocht hare overbodige huismeeubelen en kleedingstukken, ging met haar dochtertje in het straks genoemde vertrek wonen en verdween alzo bijna ongemerkt uit de rij harer naburen en kennissen.

En reeds tien jaren heeft zij in dat kleine huisje gewoond; tien jaren heeft zij, door dag en nacht te werken, met het weinige winst gevende naaiwerk den soberen kost voor haar en hare veelbeminde dochter verdiend, zonder immer eenige ondersteuning van iemand te hebben genoten.

Doch thans is de allerbeklagenswaardigste vrouw bijna geheel blind geworden; de sterkte van het gezigt is door het te menigvuldig gebruik van hetzelfde bezwaken. Het ontbrak er nog aan, om haar de rampzaligste der stervelingen te doen worden. Het jonge meisje werkte ook wel reeds, doch zij konde alleen het noodige voor haar beiden niet verdienen. De kleine noodpenning was aldra ingesmolten, het een met moeite verkregen kleedingstuk na het andere verkocht, en zoo zaten zij daar thans als wij boven beschreven hebben, zonder een' eenigen penning te bezitten, zonder een enkel kruimpje brood of eenig ander voedsel in huis te hebben.

Geene der beide vrouwen sprak een enkel woord; maar de gewaarwordingen, die er in beider boezem omgingen, o, hoe smartelijk waren dezelve! De blinde weduwe tooverde zich haar levenslot voor den geest, zoo naar, zoo zwart als de eeuwige duisternis, die haar omgaf. Uit hare oogen biggelden tranen, als zij de spoedige verdwijning harer eerste vreugdevolle levensjaren herdacht, overwegende, hoe goed en gelukkig zij het had kunnen hebben, indien zij den jongeling, den man, waar haar hart zoo sterk aan kleefde, dien zij zoo vurig beminde, voor altijd den haren had kunnen noemen, en hoe de wil van een' enkelen mensch, de onverzettelijke wil haars vaders haar zoo diep ongelukkig, zoo diep rampzalig had gemaakt. Blind en arm, beroofd van het zoete, onwaardebare genot van de prachtige natuur en hare in verrukking brengende werkingen en verschijnselen te kunnen aanschouwen, eeuwig in de diepste duisternis van den zwartsten nacht verkeerende, en dan nog buiten staat, om haar eigen onderhoud te kunnen winnen, hare eigene lieve dochter te zien hongeren en smachten — ziedaar de schilderij van haren betreurenswaardigen toestand.

En niet een enkele straal van hoop blonk haar tegen! Geene redding, geene verbetering had zij te wachten!

Hoe gevaarlijk zijn de oogenblikken, waarin den zwakken sterveling alles begeeft! als de laatste vonk der weldadige hoop verdoofd wordt, en geen natuurgenoot hem liefderijk helpt, hem opbeurt en zijne bittere smarten lenigt. Dan dobbert hij ongewis op den hollen levensoceaan; hemelhooge baren slingeren hem tusschen rotsen en klippen voort; stikdonkere nacht omgeeft hem; de vriendelijke noordster blinkt hem niet meer aan; ongewis dwaalt hij roud totdat de gapende afgrond hem binnen zwelgt.

Ook de arme weduwe had zulk een verschrikkelijk oogenblik, ook een oogenblik der hevigste wanhoop, der grootste vertwijfeling. Doch de verhevene gedachte aan den Almachtigen, Algoeden Opperheer verrastte haar onwillekeurig, en schaamrood blikte zij toen in haar gemoed. De wanhoop verdween, en met de moedige onderwerping berustte zij weder vreedzaam in haar lot. En hoe meer haar geschokt gemoed tot bedaren begon te komen, des te meer vervulde weder hoop en vertrouwen op den Schepper en Onderhouder van alles wat leeft hare gevoelige ziel.

Geheel andere aandoeningen doorkruisten inmiddels de borst van het bekoorlijke meisje.

Dat zij hare goede moeder zoo onverdiend en onschuldig moest zien lijden; dat zij buiten staat was haar te helpen en zelfs haren honger niet eens vermogt te stillen, dat drukte haar loodzwaar op het hart en benaauwde angstig haren boezem. Hoe veel had zij er niet om gegeven, haar te kunnen helpen! Hoe vurig waren hiertoe hare wenschen, die somwijlen minuten lang geheel haar aanzijn doordrongen! Een denkbeeld, dat hare maagdelijke fierheid telkens met blozende wangen onderdrukte, doch dat in weerwil hiervan immer aangroeide, was er allengskens in volle grootheid in hare ziel verzezen. Zij denkt, hoe zij wellicht wel een' bekende zal aantreffen, die haar eenig geld wil leenen; in hare verbeelding gaat zij reeds henen, ontmoet iemand, wil hem vragen, maar dan besterven haar de woorden op de lippen, dan zinkt zij van schaamte in den grond. Telkens, wanneer hare verbeelding haar dit zoo voor den geest spiegelde, liet zij het plan varen; doch wanneer zij dan bij het flauwe lamplicht het door honger en ellende verbleekte gelaat der goede moeder aanschouwde, en de tranen in de van levenslicht beroofde oogen zag glinsteren, dan wankelde zij, dan veranderde zij weder van besluit.

Zoo dobberde het lieve meisje een' geruimen tijd lang tusschen maagdelijke schaamte en moederlijke liefde. Zwaar was de strijd, bang de woeling in het onschuldige hart, doch het was de liefde voor hare moeder, die eindelijk overwon.

Doch hoe nu nog het voornemen ten uitvoer gebragt? Hare moeder durft zij het niet mededeelen, neen! die zoude haar zonder twijfel terug houden en veeligt op haar vertoond worden bovendien.

Zij zal eene leugen verzinnen en zeggen, dat zij volstrekt hier of daar henen moet.

Maar zij heeft nog nimmer eenige onwaarheid gesproken, zij is in het liegen onbedreven, zij kan niets bedenken.

Eensklaps staat haar besluit vast. Zij neemt hare muilen in de handen, loopt op de kousen zacht naar de deur, opent dezelve onhoorbaar, sluit ze, trekt hare muilen om de voeten en snelt als eene hinde voort, midden door slijk- en waterpoeelen, zoodat hare voeten al dadelijk nat en koud waren. En de regen, die nog immer gudzende van den hemel daalde, drong ook al spoedig door hare dunne kleederen en maakte haar doornat. Doch dit alles merkte zij niet, zij konde nergens anders aan denken, dan aan haar voornemen, en de wijze, waarop zij het volbrengen moest. Zij weifelt nog, tot wien zij zich wenden zal, zij is beangst voor den afloop harer daad.

Bijna midden in de Oosterstraat woonde in die dagen een grijsaard, zoo rijk in deugden als oud in jaren. Voor dezen man hadden HELENA en hare moeder dikwerf het een of ander naaiwerk verrigt, en zoo had zij hem als een vriendelijk mensch leeren kennen, op wien zij het beste vertrouwen stelde. Hij is, voor zoo verre zij weet, wel niet rijk, maar hij zal haar toch altoos uit den eersten dringenden nood kunnen helpen. In weinige oogenblikken heeft zij zijn huis bereikt; een oogenblik aarzelt zij nog, en — trekt aan de schel. Als een ijzeren hamer bonstde haar nu het hart; een onverklarbaar gevoel dreigde haar bijna te smoren; angstig golfde haar boezem op en neer. De deur gaat inmiddels open, en hij, van wien thans haar geluk of ongeluk afhangt, staat zelf voor haar. Zij begint te stamelen, te stotteren, doch kan geen enkel woord uithbrengen, en weenende en wegsnelende in tranen, valt zij eindelijk aan zijne voeten neer. De oude man bemerkte min of meer, wat in haren boezem omging; hij beurt haar liefderijk op, zet haar op een' stoel en verzoekt haar zich gerust te stellen.

Het hevige snikken loste zich eindelijk in een' vloed van tranen op, en dat verlichtte haar merklijk. Elke traan, dien zij stortte, verminderde den angst, die haar benaauwde, verlichtte den last, die op haar hart drukte.

In weinige woorden schetste zij den grijsaard vervolgens den ongelukkigen toestand van haar huisgezin, den bitteren nood, waar zij zich in bevond, en hoe zij, het vreeselijk lijdens harer moeder niet langer kunnende zien, zonder hare voorkennis naar hem gesnel was, om zijne hulp in te roepen, opdat zij, de goede blinde vrouw, niet van honger omkwame.

»Mijn lieve kind!» sprak de brave grijsaard, »waarom zijt gij niet een half uur vroeger gekomen? Had ik kunnen vermoeden, dat gij gekomen waart, ik had geen' penning uitgegeven. Thans heb ik nog slechts één' gulden, dat is alles, wat ik bezit. Dos mij het genoegen en neem dezen voorloopig aan, gij zult er ten minste voor dezen avond mede gered zijn. Morgen of overmorgen zal ik op nieuw geld zien te bekomen, en de eerste, die er dan iets van krijgt, zijt gij.»

Werktuigelijk en met nedergeslagene oogen nam de maagd het stuk geld aan. Zij wilde den gever harteijk danken, doch zij is over zoo veel belangelooze menschenleefde en grootmoedigheid zoodanig verbaasd, dat zij geen woord kan uithbrengen. Zij slaat een' enkelen blik op hem, waarin hare ziel blinkt, en waaruit het dankbaar gevoel, 't welk haar doortintelt, duidelijk spreekt, en dit is den deugdzaam grijsaard meer dan voldoende.

Op vleugelen der moederliefde jilt zij thans voort, begeeft zich in een' bakkerswinkel, koopt daar brood en schaft zich in een volgend winkeltje voor het weinige overschietende geld boter en andere kleinigheden aan.

Wat denkt het lieve meisje hare moeder te verrassen! Hoe verrukkelijk maalt zij zich het toekomstige oogenblik voor oogen, waarin de brave moeder, haar eigen gevoel wantrouwende, niet weet, wat hare dochter haar in handen geeft, al meer en meer begint te vermoeden, en eindelijk ontwaart, dat het verkwikkend voedsel is, en het dan met ongekende graagte nuttigt!

Hoe doet het, volgens's menschen inzigten, zeldzaamste toeval soms de beste, de gegronde verwachtingen en berekeningen schipbreuk lijdend; hoe kan eene geheel onvoorziene omstandigheid de meest gelief koosde voornemens doen falen!

Helaas! de arme HELENA moest zulks ook ondervinden.

Zij loopt schuins over den Boteringeboom, om naar de Rozenstraat terug te keeren; zij is denzelven bijna reeds over, als plotseling haar been op de door regen en slijk glad geworden steenen uitglijdt, zij over de linker zijde valt en den dierbaren last, het brood, haar ontglipt, onder de leuning doorschiet en in den snelvlietenden stroom plompt!

(Het vervolg hierna.)

AANKOMST EN VERTREK VAN SCHEPEN.

Binnengekomen te Amsterdam, den 25 Mel, kapit. Scherpbier, *Jantje*, van Memel, - Jonker, *Amelia*, - Lovius, *Nooit Gedacht*, en Steffens, *Margaretha*, alle drie van Koningsbergen, - de Jonge, *Martha*, van Elbing, - Arnold, *de Eendragt*, van Pillau, - Sap, *Margaretha Everharda*, Teunema, *de Jonge Tje*, en Sult, *Jan Frerik*, alle drie van Dantzig, - den 27sten, Wever, *Gesina Jacoba*, de Groot, *Jacoba*, Puister, *Roelina Jeltina*, en de Jonge, *Knelina Geerdina*, alle vier van Koningsbergen, - Klunder, *Jacobina*, van Elbing, - Greven, *Libra*, van Dantzig, - Schoemaker, *Berendina*, en van der Horst, *Engel*, beide van Bremen, - Pannenburg, *Geertrij*, van Emden, - Te Texel, den 28 Mel, de Jong, *Wilhelmina Hendrika*, van Hull, - de Groot, *Hendrika*, van Sunderland, - van Aken, *Johanna*, van Dantzig, - den 29sten, Bakker, *Egbertus*, van Christian-

